

Специфіка освіти людей похилого віку полягає у тому, що її контингентом є люди, які поєднують навчальну діяльність з особистим життєвим досвідом. Тому, на цей вид освіти не можна перекладати традиційні постулати педагогічної теорії, форми і методи навчання й виховання підростаючого покоління. Отже, існує нагальна потреба створення системи підготовки андрагогів і герагогів – фахівців з освіти дорослих та людей похилого віку. Без сучасних знань про людей похилого віку та оволодіння сучасними методиками і технологіями, неможливо досягти ефективності та якості освітнього процесу, який забезпечить оптимальні умови для успішного старіння.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Агапова О. В., Кононыгина Т. М. Образование пожилых. Руководство практической работы. – Орел: Издательство НП Редакция газеты «Орловская правда», 2001. – 32с.
2. Кононыгина Т. М. Герагогика: пособие для тех, кто занимается образованием пожилых людей. – Орел: Агенство печати «Красная строка», 2006. – 166с.
3. Шаповаленко И. В. Возрастная психология (Психология развития и возрастная психология) Учебник. – М.: Гардарики, 2005. – 349с.
- 4 Vellas P. La recherche et les Universites du Troisième age, «Gerontologie et Societe» / P. Vellas. - 1990.- №55. -s.104-106.
5. Czerniawska O., Drogi i bezdroża andragogiki i gerontologii / O. Czerniawska. -Łódź, 2007. - s.118-141.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

Сандецька Олена Олександрівна – аспірант кафедри педагогіки вищої школи і освітнього менеджменту Черкаського національного університету ім. Б. Хмельницького.

Коло наукових інтересів: формування андрологічної компетенції студентів в педагогічному університеті в Польщі.

МЕТОДИЧНА РОБОТА ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ ПЕДАГОГІВ ЛІЦЕЮ

Ольга СЕРЕБРЯНСЬКА

У статті розкриваються можливості методичної роботи у підвищенні рівня професіоналізму педагогів ліцею, як засобу активізації професійної позиції, творчого стилю діяльності та підготовки їх до інноваційної діяльності.

В статті розкриваються возможности методической работы в повышении уровня профессионализма педагогов лицея; как средства активизации профессиональной позиции педагогов, творческого стиля деятельности и подготовки их к инновационной деятельности.

Ключові слова: методична робота, професійна позиція, професіоналізм вчителя, творчий стиль діяльності, інноваційна діяльність.

Постановка проблеми у загальному виді та її зв'язок із важливими науковими або практичними завданнями. Підвищення якості шкільної освіти потребує удосконалення педагогічного професіоналізму вчителів, педагогів ліцеїв. На вирішення означеної проблеми спрямовується система методичної роботи у навчальних закладах ліцейського типу, яка потребує впровадження креативного підходу.

Аналіз останніх досліджень та публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор. Проблема організації методичної роботи у закладах освіти розкривається у роботах Ю. К. Бабанського, Т. М. Десятова, В. С. Демчука, І. А. Зязюна, І. П. Жерносек, О. М. Коберника, В. В. Крижко, Ю. О. Нікітіна, І. П. Нікітіної, І. В. Нікішиної, С. М. Павлютенкова, Б. Л. Тевліна, Н. М. Чепурної, В. В. Шеліхової та інших.

Проблемою удосконалення методичної роботи останніми роками займалися О. В. Варгата, Н. В. Дудніченко, Г. С. Ковальчук, І. О. Колесник, О. М. Кутова, С. В. Майданенко, В. І. Павленко, О. І. Савчук, О. В. Темченко, О. В. Фісун, С. Шидловська, Т. Шевелева, І. Шупік та інші. У роботах означених авторів недостатньо висвітлені розвиваючий потенціал методичної роботи у підготовці педагогів ліцею до творчої педагогічної діяльності.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття. Аналіз наукової літератури дозволяє стверджувати, що значна увага науковців зосереджена на дослідженні методичної роботи як форми організації підвищення професійності викладачів, умови розвитку педагогічної творчості педагогів, як допомоги у формуванні наукової організації навчального процесу, засвоєння досягнень науки і передового педагогічного досвіду та організації підвищення кваліфікації та атестації педагогічних працівників. В той же час поза увагою вчених залишились питання розвиваючих можливостей методичної роботи в підвищенні рівня професіоналізму педагогів ліцею.

Формулювання цілей статті пов'язано із розкриттям можливостей методичної роботи у підвищенні рівня професіоналізму педагогів ліцею.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Проблема професіоналізму вчителя була предметом дослідження багатьох науковців. Аналіз психолого-педагогічної літератури з даної проблеми, а саме праць І. Д. Багаєвої, О. А. Бодальова, Н. В. Гузій, А. О. Деркача, Ю. Н. Кулюткіна, К. М. Левітан, А. К. Маркової, І. П. Підласого, В. В. Радула, Г. М. Сагач, В. Я. Сіненко, В. О. Сластьоніна, Г. С. Сухобської та інших дозволило дійти висновку, що професіоналізм вчителя є складне особистісне утворення, що поєднує в собі професійно-педагогічні знання, вміння, навички, нестандартні професійні дії, прагнення постійно оновлювати та розширювати педагогічний кругозір, розвивати креативні здібності та потребу у педагогічних інноваціях. Науковці зазначають, що основи професіоналізму майбутніх вчителів закладаються в процесі професійної підготовки та дістають подальшого розвитку у викладацькій діяльності.

Значні можливості в цьому напрямку має методична робота у загальноосвітніх навчальних закладах, гімназіях та ліцеях.

Аналіз наукової літератури свідчить про різноманітність підходів до визначення поняття «методична робота». У Російській педагогічній енциклопедії (1993 р) М. М. Поташнік дає наступне визначення: «Методична робота в освітніх закладах Російської Федерації є частина неперервної освіти вчителів, вихователів. Мета її – засвоєння найбільш раціональних методів та прийомів навчання та виховання учнів, підвищення рівня загально дидактичної та методичної підготовленості педагога до організації та реалізації навчально-виховної роботи. Вона здійснюється протягом навчального року та органічно поєднується з повсякденною практикою педагогів».

Вітчизняний науковець О. В. Варгата зазначає, що методична робота в сучасній школі – це цілісна система взаємопов'язаних заходів, які ґрунтуються на досягненнях психолого-педагогічної науки, передового педагогічного досвіду і спрямовані на підвищення фахової майстерності педагогів, на розвиток творчого потенціалу кожного педагога зокрема та всього педагогічного колективу з метою підвищення ефективності навчально-виховного процесу[1].

І. Шупік спираючись на праці В. В. Григоращ, Г. В. Єльнікової, Л. М. Карамушки, О. М. Касьянова, О. І. Мармази, О. Л. Сидоренко, Є. М. Хрикова, Г. С. Цехмістрова розглядає методичну роботу як цілісну динамічну соціально-педагогічну систему, яка спрямована, перш за все, на підвищення професійної майстерності вчителів і передбачає безперервне самовдосконалення педагогів [4].

На думку О. І. Савчук та Г. С. Ковальчук методична робота це робота, заснована на досягненнях науки та передового педагогічного досвіду, система аналітичної, організаційної, діагностичної, науково-практичної, інформаційної діяльності з підвищення наукового та загальнокультурного рівня педагогічних працівників, удосконалення їхньої професійної компетентності та підвищення ефективності навчально-виховного процесу [2].

Отже, аналіз наукової літератури свідчить про розуміння науковцями методичної роботи як основного виду освітньої діяльності, що представляє собою сукупність заходів, які проводяться адміністрацією закладу, вчителями та вихователями з метою оволодіння методами та прийомами навчально-виховної роботи, творчого застосування їх на уроках та позакласній роботі, пошуку нових, найбільш раціональних та ефективних форм та методів організації, проведення та забезпечення освітнього процесу. Окрім того це цілісна система, що заснована на досягненнях передового педагогічного досвіду та аналізі навчально-виховного процесу. Незважаючи на різноманітність

визначень науковці переконані, що організація у навчальному закладі методичної роботи є одним з основних напрямків підвищення кваліфікації педагогів, оскільки методична робота підвищує рівень професійних знань вчителів, формує практичні вміння та навички рішення педагогічних проблем, активну професійну позицію, творчий стиль діяльності, готовність педагогів до інноваційної діяльності.

Певні науковці розглядають організацію методичної роботи у навчальних закладах як умову розвитку педагогічної творчості педагогів, а саме: Ю. К. Бабанський, В. Бартош, Н. П. Волкова, Н. Галат, Л. Жак, Л. В. Кондрашова, В. І. Кудзюєва, Т. С. Рабченюк та інші. Так Т. Шевелева пише: «підвищенню фахової підготовки педагогічних кадрів у школах сприяє спеціальна методична робота, яка збагачує їх педагогічними знахідками, дає змогу молодим учителям оволодівати педагогічною майстерністю. Підтримує в педагогічному колективі дух творчості, прагнення до пошуку» [3,с.64].

Результативність методичної роботи в підвищенні рівня професіоналізму визначається тим, наскільки педагогу ліцею вдається:

- зорієнтувати навчальний процес на розвиток особистості учня у відповідності з характером його розумової діяльності, його можливостями і здатністю нестандартно розв'язувати навчальні проблеми;

- структурувати навчальну інформацію у вигляді проблемних ситуацій, пошук виходу з яких забезпечує реалізацію особистісних можливостей в умовах внутрішньої конфліктності, змагальності, нестандартності дій педагогів;

- формувати цілі навчальної роботи як важливі складові креативного процесу, що стимулює діяльність педагогів до вирішення професійних завдань;

- здійснювати нестандартний підхід до розв'язування професійних задач, проявляти самостійність, творчу активність, ініціативу в пошуку виходу із проблемних методичних ситуацій;

- забезпечити якісне засвоєння методичних знань на основі креативного підходу до організації методичної роботи в ліцеях.

Розвиваюча роль методичної роботи значно зростає, якщо вона ґрунтується на креативному підході, педагогічних інноваціях до її організації та забезпечує перетворення методичного досвіду педагогів, тобто передбачає:

- переведення методичної діяльності з режиму отримання інформації в режим творчої, креативної діяльності – як процесу розв'язування проблемних професійних задач;

– вироблення ціннісно-методичних орієнтирів, активної професійної позиції, основу якої складає не стільки набути знання, скільки їх дієвість, можливість використання в креативній педагогічній діяльності;

– позитивну динаміку позиції педагогів (від пасивної до активної, творчої) у методичному процесі навчальних закладів нового типу.

Аналіз наукової літератури та педагогічної практики дозволяє стверджувати, що методична робота позитивно впливає на рівень педагогічного професіоналізму, якщо в ході її реалізується креативний підхід, активізується позиція вчителя та забезпечуються умови для інноваційної діяльності.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку ми вбачаємо у теоретичному обґрунтуванні розвиваючого потенціалу методичної роботи та забезпеченню умов його реалізації.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Варгата О. В. Реалізація функцій методичної роботи в контексті підготовки педагогів до здійснення естетичного виховання учнів [Електронний ресурс] / О. В. Варгата. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/.../vargata.pdf

2. Савчук О. І., Г. С. Ковальчук Інноваційні підходи до організації навчальної та науково-методичної роботи в системі післядипломної освіти [Електронний ресурс] / О. І. Савчук, Г. С. Ковальчук. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/redp/2010_3/67/.../savchuk.pdf

3. Шевелева Т. Інноваційні технології в педагогічному досвіді науково-методичної діяльності вчителів / Т. Шевелева // Гуманізація навчально-виховного процесу : збірник наукових праць / [За заг. ред. проф. В. І. Сипченка]. – Вип. ЛІІ. – Ч. І. – Слов'янськ : СДПУ, 2010. – С 63-68

4. Шупік І. Управління організацією системи методичної роботи початкової школи як одна із ланок безперервної освіти педагогів [Електронний ресурс] / І. Шупік. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Npd/2010_1/ShupikI.pdf

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

Серебрянська Ольга Миколаївна – заступник директора з навчально-виховної роботи обласного ліцею-інтернату фізико-математичного профілю.

Коло наукових інтересів: вдосконалення методичної роботи в закладах освіти як умова розвитку творчості і професіоналізму вчителів.

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПРОФЕСІЙНО-УПРАВЛІНСЬКОЇ АДАПТАЦІЇ МЕНЕДЖЕРА ОСВІТИ

Андрій СЕМЕЗ (Кіровоград)

У статті досліджуються теоретичні аспекти та етапи процесу професійно-управлінської адаптації менеджера освіти.

В статье исследуются теоретические аспекты и этапы процесса профессионально-управленческой адаптации менеджера образования.

Ключові слова: менеджер освіти, адаптація, професійно-управлінська адаптація, етапи професійно-управлінської адаптації менеджера освіти.